

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 141/20
Luksemburg, 19 listopada 2020 r.

Wyrok w sprawie C-663/18
B S i C A

Państwo członkowskie nie może zakazać sprzedaży kannabidiolu (CBD) wyprodukowanego zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim, jeżeli jest on wyciągiem z całej rośliny cannabis sativa, a nie tylko z jej nasion i włókien

Zakaz ten może jednak być uzasadniony celem ochrony zdrowia publicznego, lecz nie może wykraczać poza to, co jest konieczne dla jego osiągnięcia

B S i C A są byłymi członkami zarządu spółki, której przedmiotem działalności była sprzedaż i dystrybucja papierosów elektronicznych zawierających kannabidiol (zwany dalej „CBD”), która to substancja jest obecna w konopi (lub cannabis sativa) i należy do grupy kannabinoidów. W omawianym przypadku CBD był produkowany w Republice Czeskiej z całej rośliny, w tym z liści i kwiatów, konopi uprawianej zgodnie z prawem. Następnie był on wywożony do Francji, gdzie umieszczany był we wkładach do papierosów elektronicznych.

Przeciwko B S i C A wszczęto postępowanie karne, ponieważ na podstawie uregulowania francuskiego¹, tylko nasiona i włókna konopi mogły być przedmiotem handlowego wykorzystania. Skazani przez tribunal correctionnel de Marseille (sąd karny w Marsylii, Francja) na 18 i 15 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu oraz na zapłatę grzywny w wysokości 10 000 EUR, wnieśli oni odwołanie do cour d’appel d’Aix-en-Provence [sądu apelacyjnego w Aix-en-Provence (Francja)]. Sąd ten zastanawia się nad zgodnością z prawem Unii uregulowania francuskiego, które zakazuje sprzedaży CBD wyprodukowanego zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim, jeżeli jest on wyciągiem z całej rośliny cannabis sativa, a nie tylko z jej nasion i włókien.

W dzisiejszym wyroku Trybunał orzekł, że prawo Unii, a w szczególności przepisy dotyczące swobodnego przepływu towarów, sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu rozpatrywanemu w postępowaniu przed sądem krajowym.

W pierwszej kolejności Trybunał wypowiedział się odnośnie do prawa mającego zastosowanie do omawianej sytuacji.

W tym względzie wykluczył on rozporządzenia dotyczące wspólnej polityki rolnej (WPR)². W rzeczywistości bowiem owe akty prawne mają zastosowanie jedynie do „produktów rolnych” wymienionych w załączniku I do traktatów. Tymczasem CBD ekstrahowany z całej rośliny

¹ Arrêté du 22 août 1990, portant application de l’article R. 5132–86 du code de la santé publique pour le cannabis (zarządzenie z dnia 22 sierpnia 1990 r. w sprawie stosowania art. R. 5132–86 kodeksu zdrowia publicznego w odniesieniu do konopi) (JORF z dnia 4 października 1990 r., s. 12041) w wykładni nadanej przez, circulaire du ministère de la Justice n° 2018/F/0069/FD 2, du 23 juillet 2018, ayant pour objet le régime juridique applicable aux établissements proposant à la vente au public des produits issus du cannabis (coffee shops) [okólnik ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23 lipca 2018 r. dotyczący systemu prawnego mającego zastosowanie do podmiotów oferujących publiczną sprzedaż produktów z konopi (coffee shops)].

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.U. 2013, L 347, s. 608) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. 2013, L 347, s. 671).

cannabis stiva nie może zostać uznany za produkt rolny, w odróżnieniu np. od konopi surowej. Nie jest on zatem objęty zakresem zastosowania owych rozporządzeń.

Trybunał zauważył z kolei, że zastosowanie mają postanowienia dotyczące swobodnego przepływu towarów w ramach Unii (art. 34 i 36 TFUE), ponieważ omawianego w postępowaniu przed sądem krajowym CBD nie można uznać za „środek odurzający”. Dochodząc do takiego wniosku, Trybunał przypomniał na wstępie, że osoby, które sprzedają środki odurzające nie mogą powoływać się na swobody przepływu, ponieważ taka sprzedaż jest zakazana we wszystkich państwach członkowskich, z wyjątkiem ściśle kontrolowanej sprzedaży w celu użycia do celów medycznych i naukowych.

Trybunał zauważył następnie, że przy definiowaniu pojęć „narkotyku” i „środka odurzającego” prawo Unii³ odsyła do dwóch konwencji Narodów Zjednoczonych: do konwencji o substancjach psychotropowych⁴ i do jednolitej konwencji o środkach odurzających⁵. Otóż CBD nie został wymieniony w pierwszej konwencji, i, o ile literalna wykładnia drugiej konwencji mogłaby prowadzić do zaklasyfikowania go jako środka odurzającego, jako wyciągu z konopi, o tyle taka wykładnia byłaby sprzeczna z ogólnym duchem tej konwencji oraz z jej celem ochrony „zdrowia fizycznego i psychicznego ludzkości”. Trybunał zauważył, że zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej, którą koniecznie należy uwzględnić, w odróżnieniu od tetrahydrokannabinolu (powszechnie nazywanego „THC”), inny kannabinoid z konopi, CBD rozpatrywany w postępowaniu przed sądem krajowym, nie wydaje się mieć skutków psychotropowych ani skutków szkodliwych dla zdrowia ludzkiego.

W drugiej kolejności Trybunał orzekł, że postanowienia dotyczące swobodnego przepływu towarów sprzeciwiają się uregulowaniu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu przed sądem krajowym. Zakaz sprzedaży CBD stanowi bowiem zakazany przez art. 34 TFUE środek o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych w przywozie. Trybunał wyjaśnił jednak, że takie uregulowanie może być uzasadnione jednym ze względów interesu ogólnego wymienionych w art. 36 TFUE, takim jak powołany przez Francję cel ochrony zdrowia publicznego, pod warunkiem że owo uregulowanie będzie właściwe dla zagwarantowania realizacji tego celu i nie będzie ono wykraczało poza to, co jest konieczne dla jego osiągnięcia. O ile ostatnia z wymienionych ocen należy do sądu krajowego, o tyle Trybunał udzielił dwóch wskazówek w tym względzie. Po pierwsze, zauważył, że wydaje się, iż zakaz sprzedaży nie dotyczy syntetycznego CBD, który ma te same właściwości jak omawiany CBD i który tym samym może być stosowany jako substytut tego ostatniego. W przypadku potwierdzenia tej okoliczności, wskazywałaby ona na to, że uregulowanie francuskie nie jest właściwe dla osiągnięcia w sposób spójny i systematyczny celu ochrony zdrowia publicznego. Po drugie, Trybunał przyznał, że Francja oczywiście nie ma obowiązku wykazywania, iż szkodliwość CBD jest identyczna jak szkodliwość niektórych środków odurzających. Niemniej jednak **sąd krajowy powinien ocenić dostępne dane naukowe w celu upewnienia się, że podnoszone rzeczywiste ryzyko dla zdrowia publicznego nie opiera się na czysto hipotetycznych założeniach.** W rzeczywistości bowiem **zakaz sprzedaży CBD, który stanowi zresztą najbardziej restrykcyjną przeszkodę dla wymiany dotyczącej produktu wyprodukowanego i sprzedawanego zgodnie z prawem w innych państwach członkowskich, może zostać przyjęty jedynie wówczas, gdy owo ryzyko okazuje się dostatecznie wykazane.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie

³ Odesłanie dokonane w szczególności przez art. 1 pkt 1 lit. a) decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiającej minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami (Dz.U. 2004, L 335, s. 8).

⁴ Konwencja o substancjach psychotropowych, sporządzona w Wiedniu dnia 21 lutego 1971 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol 1019, nr 14956).

⁵ Jednolita konwencja o środkach odurzających z 1961 r., zmieniona protokołem z 1972 r. w sprawie zmiany jednolitej konwencji o środkach odurzających z 1961 r., zawarta w Nowym Jorku dnia 30 marca 1961 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol 520, nr 7515).

z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106